

AKDENİZ

SOSYAL DAYANIŞMA EĞİTİM SAĞLIK ve KÜLTÜR VAKFI

Tel.-Fax : 0.322. 352 95 79

Saydam Cad. Yıldız İşhanı
No: 118 Kat 1 D. 1

Seyhan / ADANA

e-mail:asdaakdeniz@gmail.com
e-mail:asdaakdeniz@hotmail.com

09.01.2006

KURBAN BAYRAMI VE ÖNEMİ “İYDÜLADHIYÂ”

Sayın mü'min kardeşlerimiz, dostlarımız!

Bildiğiniz gibi Kurban bayramı büyük dinî bayramlarımızın ikincisidir. Hicri Zilhicce ayının onunda kutlanır ve iki boyutu vardır.

**Birincisi Dinî boyut,
İkincisi sosyal boyuttur.**

KURBAN BAYRAMININ DİNİ BOYUTU

Hız. Âdem (A.S.) Beşeriyetin ilk babası ve Meleklerin kendisine secde ettiği ilk Peygamberdir. (Bakara Sûresi-34) Rabbinden aldığı emirlere göre hareket ederdi. Kendisinden sonra oğlu Hâbil'in vasî ve halife olması hususunda Rabbinden emir alır. Bu emri çocukları Kâbil ile Hâbil'e ilettiğinde, Kâbil Hâbil'i kıskanır.

Bu yüzden iki kardeş arasında tartışma olur. Tartışma sonunda şu karara varırlar. Hâbil'in koyun sürüsü vardı, bir kayanın üzerine kurban olarak bir koç koyacak, Kâbil'in de ekin tarlası vardı, O' da bir kayanın üzerine bir deste ekin koyacak. Allah tarafından bir ateş gönderilerek bunları yakıp pişirmesi için, sıra ile niyazda bulunacaklar. Kimin duası kabul olursa görevi o hak etmiş sayılacaktı. Bunun üzerine yaşça büyük olan Kâbil önce duâ da bulunur, duâ'sı kabul olmadığı için koyduğu ekine herhangi bir şey olmaz. Daha sonra Hâbil Rabbine duâda bulunur, Allah tarafından bir ateş gelir ve kurbanı pişirir. Kabil sonuca razı olmaz, yine de Hâbil'i kıskanmaktan kendini alamaz, iradesine yenilir, Şeytanın vesvesesine mağlup olur ve kardeşini bir taş darbesi ile öldürür. Böylece insanlık tarihinin ilk cinayeti de işlenmiş olur. **Kur'ân-ı Kerim Maide Sûresi -27. âyette bahsi vardır.**

Daha sonra Hız. İbrâhim (A.S.) rüyasında oğlu İsmâil'i kurban ettiğini görür. Bunun üzerine bir süre tefekkür(düşünmek) eder bir çıkış bulamaz ve rüyasını oğlu İsmâil'e anlatır. Kendisini kurban etmesi gerektiğini söyler. İsmâil de babasının söylediklerini anlayış ve sabırla karşılar. Ve der ki; Ey baba! Sana gelen emri yerine getir, beni de inşallah sabredenlerden göreceksin.

Bunun üzerine Hız. İbrâhim (A.S.) oğlu İsmâil'i kurban etmeye kalkışır. Bu esnada Melek Cebrâil (A.S.) elinde bir koç ile gelir; adağının kabul olduğunu, Getirdiği koç'u İsmâil'in yerine kurban etmesini söyler. (Saffât Sûresi âyet 101-107.)

Daha sonra Hız. Muhammed (A.S.) döneminde kurban olayı tekrar gündeme gelir. Peygamber efendimiz (S.A.V.) Hacca gittiği ilk dönemde sadece kendisi kurban keserdi. Hicretin ikinci yılında ise Kevser Sûresi iner ve Hacc eden, mâlî durumu iyi olan her Müslüman'ın her yıl bu bayramda kurban kesmesi vacip olur. Bu hususta Hacc'ın bitiminde Müslümanların kaynaşmaları ve kardeşlik duygusu içerisinde birbiriyle helalleşmeleri için Rabbul Âlamin tarafından Peygamber Efendimize bu günün bayram olarak hediye edildiği bildirilir. (Bakara sûresi-196) (Maide-97)

Kurban olarak kesilebilen hayvanlar şöyledir: Erkek cinsinden, kör, hastalıklı, hiçbir uzvu eksik, sakatlığı olmayacak veya eti yenemeyecek derecede zayıf olmaması şartıyla dana, koyun, keçi olabilir. Bayram, dinsel veya ulusal bakımdan kutlu, sevinçli günlerdir.

Ancak kimse borç altına girip mâlî gücünü zorlamamalıdır. Herkesin kendi gücüne göre hareket etmesi gerekir. **Kur'ân-ı Kerimde Âyeti Kerime şöyle buyuruyor: “Allah hiç kimseyi gücünün üzerinde sorumlu tutmaz” (Bakara Sûresi-286)**

Başka bir âyette de: Namazınızı dosdoğru kılın, zekâtınızı da verin, kendiniz için önceden ne gibi bir hayr gönderirseniz, Allah katında onu bulacaksınız. Şüphesiz Allah işlediğiniz her şeyi bilir.”(Bakara-110)

Devamı arka sayfada ----->

“İYD” Arapça bir kelimedir, anlamı da “avdetten gelir, dönüşüm demektir. Bayram da her yıl aynı gün tekerrür ettiği için iyd kelimesi **BAYRAM** anlamında ifade edilmektedir. “ADHIYÂ” kelimesi ise, “**KURBAN**” demektir. Kurban Allah'a yakınlaşmak için ibadet amacıyla kesilen hayvandır. İkinci bir anlamı da; Dinsel bir buyruğu ya da bir adağı yerine getirmek için kesilen hayvandır.

İbni Kesir'in Kur'ân tefsiri 3. cilt 683-684. sahifelerinde adı geçen muhaddislerden rivayet edildiğine göre:

Peygamber (S.A.V.) efendimiz bir gün ashapları ile birlikte mescitte bulunduğu sırada, bir an, bir lahza uykuya dalar ve mütebessim olarak uyanır. Ashapları, Ya Resûlullah! Neden tebessüm ettiniz diye sorarlar? O' da şöyle der: Şimdi kardeşim Cibril bana küçük ama anlamı çok büyük bir âyet indirdi. Der ve âyeti okur:

“**İNNÂ A'TAYNÂKÂL KEVSER, FASALLÎ LİRABBİKÂ VENHAR, İNNÂ ŞÛNİEKÂ HUVAL EBTER**” Kevser nedir bilirmisiniz? Diye sorar. Ashapları, Allah ve Resûlü bilir derler. O'da Şöyle buyurur: “KEVSER” “Cennetin ortasında akan, taşı ve toprağı İnci tanelerinden daha güzel, misk gibi kokan, suyu kardan daha beyaz, tadı baldan daha tatlı bir nehirdir. İçinde sayılamayacak kadar Hayr ve bereket vardır. Rabbim onu bana hediye etti” der. Ve devam eder, der ki; Kıyamet günü ümmetim bu nehirden su içmeye gelecek, Ben de, Ya Rabbi! Bu ümmetimdendir diyeceğim; fakat Rabbim, Senin ümmetinin hepsi bunu hak etmiyor, Çünkü senden sonra neler olup bittiğini biliyorsun Ya Muhammed! Diyecek.”

“**FASALLÎ LİRABBİKÂ VENHAR**” Namazını kıl Seni yaratan Rabbinin adını an ve kurbanını kes. Nüsk (*ibâdet*)'ün tamamlansın. Burada kastedilen namaz hem bayram namazı, hem de kurban keserken okunan dua'dır. Kurban kesmek ibadetin bir boyutu, parçasıdır. Peygamber Efendimiz (A.S.) İbadetinizi tek olan yüce Rabbiniz için yapın, size verdiği hayır ve nimetlerden infak edin, namazınızı kılın, diğer ibadetlerinizi de yerine getirin ki sevaba eresiniz. Diye buyurdu.

“**İNNÂ ŞÛNİ'AKÂ HUVAL EBTER**” Peygamber Efendimize şu anlamda nazil olmuştur. Seni sevmeyen ve sana itaat etmeyen, Senin şânın için kökü kuruyacak ve âkıbeti böyle olacaktır. (*Yani kurban edilecek*). Ebter kelimesi zürriyeti kuruyan, tükenen anlamındadır. Peygamber Efendimizin Erkek çocukları erken vefat ettikleri için bu sözü Ümeyye oğullarından Amr'unun babası “As” ibin Vail istihza (alay) olarak kullanırdı. Bu âyet “As”, “Ebi Leheb”, “Ebi Cehil” ve benzerleri için indi.

Görüldüğü gibi çok özel anlamları olan bu ayetler doğrultusunda, Rabbimizin emri ve Peygamber efendimizin de tavsiyesi ile sevap olan kurban kesme eylemi, ibadetin bir parçası olarak kabul edildiğinden; Hacca gidenlerin ve malî durumu müsait olanların kurban kesmesi farzdır (*Bakara Sûresi-196*). Bizler de Müslüman olarak, tek olan yüce Rabbimiz ve Resûlü Hz. Muhammed'in emrine ita'at ederek bu günü kurban kesip hayır, zikir ve niyazlarda bulunarak, sevinçli günler ve bayram olarak kutlarız.

KURBAN BAYRAMININ SOSYAL BOYUTU

Kurban bayramı, bütün güzelliklerin içinde harmanlaştığı dört günlük zamanın adıdır. Dünya ve âhiret açısından toplumdaki denge ve düzeni sağlamanın yolu yardımlaşma ile olur. Kurban bayramında yukarıda belirtildiği gibi Kurban kesmek, maddi durumu müsait olan her Müslümana vaciptir.

Kurban ibâdeti hak yolunda fedâkârlığın bir nişânesidir. Bu sebeple Kurban bayramı yaratılış gayemizin daha iyi anlaşıldığı zaman dilimlerinden biridir. Başta bizi yaratan Cenâb'ı Hak olmak üzere; şahsımıza, ailemize, vatan ve milletimize karşı vazifelerimizi daha içten ve daha şuurla yaptığımız sevinçli günlerdir. Mü'minler arası sevgi ve saygının pekişmesine de vesiledir.

Bu bayramda başta ana-babalar olmak üzere büyüklerin eli öpülür; akraba ve komşular ziyaret edilir. Kurban kesebilenler kesemeyen mü'minlere et ikram ederler. Çocuklar ve muhtaçlar sevindirilir. Darginlar barışır, uzaklar yakınlaşır. Kur'ân-ı Kerim'in ilgili âyetleri: “**..Onlardan yeyin, eli dar olana ve yoksula yedinin...**” Mealindedir. (*Ali İmran-183*) (*Maide 27, 97*) (*Elfeth-25*)

Her kurban kesen, ibadet anlayışıyla hareket ederek etin dağıtımını yapmalıdır. Dinî vecibe her ne kadar kurban sahibine kendi durumuna göre hareket edebilme imkânı vermekte ise de çoğunluğunu fakirlere, yetimlere, muhtaçlara dağıtmalıdır.

Kurban etinden Müslümanlara hediye etmek sevap olduğu gibi varsa, gayri Müslim komşulara da vermek caizdir (*Bir sakınca yoktur*). **Kurban sadece Allah rızasını kazanmak için kesildiğinden, kurban etinden ve diğer parçalarının sahipleri için gelir getirici anlamda satılması caiz olmadığı gibi, kurban etinin çoğunun günlerce yiyecek şekilde eve depo edilmesi de caiz değildir.** Aksi halde kurban sayılmaz.

Sayın mü'min kardeşlerimiz!

Vakıf olarak 2005 yılı başından itibaren Alevî İslam inanç ve Ehl-i Beyt kültürümüz çerçevesinde siz mü'min kardeşlerimizi aydınlatmak amacıyla başlattığımız, dinimizce kutsal sayılan özel günlerin mâna ve önemini anlatan yazılar, broşürler hazırlayıp binlerce dağıttık, umarız elinize geçmiştir. 2005 yılı başından sonuna kadar elinizdeki yazı ile birlikte 7. yazımızdır. Bu çabamızın (*cihadımızın*) Allah katında makbul, sizce de müteber olmasını diliyoruz.

***** **BAYRAMINIZ MÜBAREK OLSUN** *****

Bu belge ASDA AKDENİZ Vakfımızın kültürel faaliyetleri çerçevesinde insanlarımızın bilgilendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. (Ücretsizdir.)